

Moderné materiály, moderná záhrada

Materiál v moderných záhradách popisuje architektonický objekt, ktorý je základnou jednotkou pri tvorbe diela. Táto jednotka môže byť rôznych tvarov, štruktúr, farieb. Avšak každé jej použitie by malo byť určené celkovým štýlom architektonického prevedenia okrasnej záhrady. V moderných záhradách prevládajú geometrické tvary: línie, oblúky, kruhy, štvorce a obdĺžniky. Táto zásada by sa mala odraziť aj pri použití jednotlivých materiálov a prvkov záhradnej architektúry.

RD Slovinc, Projekt: Ing.arch.
Lubomir Zavodny, Foto: Pavel Melus

Záhrada pri rodinnom dome je priestor pre uplatnenie každého z nás. Niektorí si záhradu navrhne a zrealizuje sám, iní exteriér svojho obydla zveria do rúk odborníka – záhradného architekta. A to je prípad, kedy sa architektúra stáva účasťou záhrady a je jedným z hlavných kompozičných prvkov. Záhrada je pokračovaním obývacej izby, architektúry rodinného domu, a preto by mala byť riešená v rovnakom alebo podobnom štýle ako rodinný dom.

V poslednom období sa na stavebný trh dostáva veľké množstvo moderných materiálov, ktoré využívame pri stavbe rodinných domov. Neobmedzené možnosti pri výbere materiálov majú aj tvorcovia okrasných záhrad, a tak sa často stáva, že v záhrade objavíme pohľadový betón, hrdzavý plech, tropické drevo rôznych farieb a textúr, hliník, sklo, PVC a množstvo iných materiálov. Aj keď tieto materiály súvisia s architektúrou domu, neznamená to, že ich použitie a vzájomná kompatibilita s okolitou záhradou je náhodná. Ak používame moderné stavebné materiály pri tvorbe

okrasnej záhrady, je dôležitá jednoduchosť, proporcia, vzájomné vzťahy s okolitou architektúrou, vzťah architektúry a zelene. Prvoradá je kvalita materiálov a prevedenia pred kvantitou.

Okrem stavebných materiálov sa pri tvorbe exteriérov rodinných domov stretne aj s prírodnými materiálmi ako je kameň a drevo v rôznych formách. Pre docelenie moderného dizajnu tieto materiály často architekti použijú ako súčasť architektúry záhrady atypickým spôsobom, a na miestach, kde sa ich uplatnenie neočakáva. Záhrada tak získava na atraktivite.

RD Slovinec, Projekt: Ing.arch. Lubomir Zavodny, Foto: Pavel Melus

RD Klzava, Projekt: Ing.arch. Lubomir Zavodny, Foto: Lubo Stacho

Stavebné materiály

Betón

Betón je jedným zo stavebných materiálov, ktorý zažíva renesanciu v stavebníctve a architektúre. Rovnako je to aj v záhradnej architektúre. Betón, predovšetkým pohľadový sa pri tvorbe okrasných záhrad používa ako hlavný stavebný materiál pri budovaní komunikácií (chodníky, schodiská, šlapákové platne, premostenia), obrúb záhonov, oporných múrov, deliacich stien, oplotení, lavičiek, záhradného mobiliáru, kvetináčov. Jeho použitie je rôznorodé. Do záhrad sa veľakrát dostáva vo forme umeleckých diel, ako súčasť malých záhradných stavieb (ohniská, altány, prístrešky).

Oceľ

Oceľ je neoddeliteľnou súčasťou stavebných objektov predovšetkým ako konštrukčný prvok. V stavebnej architektúre sa oceľ okrem spomínaného využitia objavuje ako konštrukčný – estetický

prvok, napríklad odhalená nosná konštrukcia alebo len estetický prvok pri tvorbe fasádnych častí.

Novým trendom je používanie ocele v skorodovanom stave, a to nielen pri budovaní stavebných objektov, ale aj v záhradnej architektúre. „Hrdzavá oceľ“ sa využíva pri realizácii oplotení, oporných a deliacich stien, kvetináčov, vodných kanálov a fontán, svietidiel, oporných múrov v kombinácii s kamenivom, kamennými blokmi ako výplňový materiál.

Rovnako ako pohľadový betón aj oceľ je stavebným materiálom rôznorodého využitia. Je konštrukčným prvkom malých záhradných stavieb, v rôznych formách sa využíva pri výrobe záhradného mobiliáru, je súčasťou umeleckých diel použitých v exteriéri.

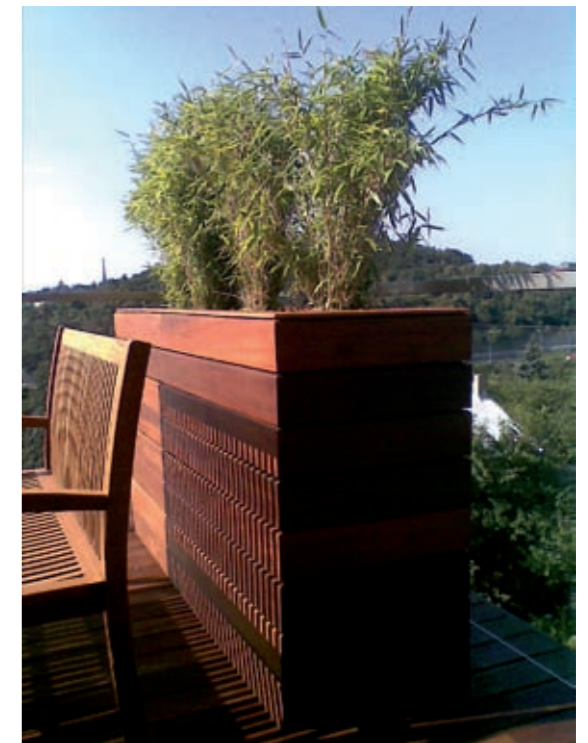
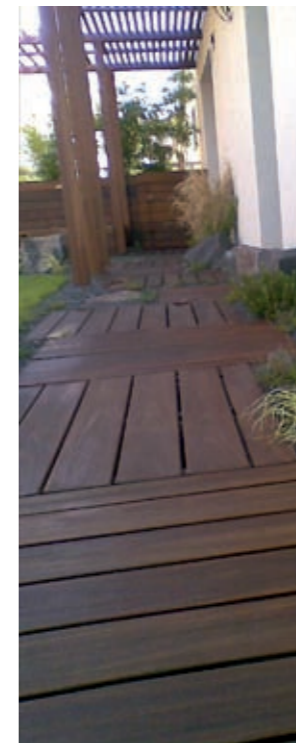
Zaujímavou formou ocele je nehrdzavejúca oceľ, ktorá sa v stavebníctve a architektúre používa pomerne vo veľkej miere. V záhrade má uplatnenie hlavne

vo forme zábradlí, oplotení alebo záhradného nábytku. Atypickou formou jej využitia je náhrada zrkadla. Je to bezpečná forma ako využiť odzrkadľovanie v exteriéri. Na tento účel sa používa vysoko leštený nehrdzavejúci plech. Použitím rôznych hrúbok plechu je možné doceliť rôznorodosť tvarov a vytvoriť tak zaujímavý architektonický prvok. Napríklad to môže byť obruba vyvýšených záhonov, kvetináče, deliace steny v záhrade, kde sa bude odzrkadľovať okolitá sceneria okrasnej záhrady. Zaujímavý je efekt zväčšenia záhrady, a to navodením prechodu do ďalšej časti záhrady, jednoduchým zrkadlením chodníka prechádzajúceho do steny z nehrdzavejúceho plechu alebo len zrkadlenia okrasných drevín a trávnik. Rovnaký spôsob zrkadlenia pomocou nehrdzavejúceho plechu je možné využiť pri aplikácii plastík, objektov rôznych tvarov (gul'a, kváder, kocka a iné) v rôznych častiach záhrady a podporiť tak jej mnohotvárnosť.

Tropické drevo

Tvrde, odolné voči nepriaznivým vplyvom počasia, mechanickému opotrebeniu, s minimálnou údržbou. To je materiál z tropických drevín, ktorý sa v posledných rokoch dostáva do popredia pri budovaní terás, chodníkov, prístreškov, altánov, mobiliáru, fasád v exteriéri rodinných domov, bytových komplexov. Je ideálnou náhradou betónových dlažieb v okolí bazénov. Hladký povrch je príjemný pri chôdzi na boso aj v najväčších horúčavách. Drevo ponúka pohodlie v letných mesiacoch, je príjemnejšie a teplejšie ako kamenná či betónová dlažba.

Tropické drevo je materiál výrazne estetický, so zaujímavou štruktúrou, v rôznorodých farbách, od oranžovo-hnedých až po bordovo-hnedé odtiene. Vysoká tvrdosť, hutnosť dreva a kvalitné technické prevedenie zabezpečia výraz estetické a materiállovej jednotnosti.

TU PÔJDE INZERÁT

Kameň

Kameň je často využívaný materiál pri tvorbe okrasných záhrad, väčšinou vo forme skaliek, suchých oporných múrov, voľne umiestnených kamenných blokov. Ich použitie je určené v návrhu záhradného architekta.

V moderných záhradách má zastúpenie kameň v dvoch podobách. Jednou je už spomínané použitie, kedy je kameň doplnkovým materiálom. Druhy spôsob využitia kameňa je ako hlavný architektonicko-kompozičný prvok. V tomto prípade je kameň v popredí pred ostatnými materiálmi. Je použitý vo väčšej miere ako ostatné stavebné, alebo architektonické materiály. Príkladom sú sutinové kompozície, štrkové plochy s bludnými kameňmi (prevzaté z japonských záhrad), solitérne umiestnené kamenné nadrozmerne bloky. Sprievodným materiálom je zeleň v rôznych formách, v závislosti od zámeru architekta. Pri kamenných kompozíciách extrémnych stanovišť sú to okrasné trávy, sukulenty a dreviny znášajúce nehostinné podmienky. Pri kamenných záhradách v japonskom štýle sú to stále zelené kry strihané do živých plotov a nízke pokrývajúce trvalky ako náhrada trávnik.

Kameň v modernej architektúre je často použitý ako stavebný materiál pri estetickom dotvorení fasád, oporných múrov,

oplotení, komunikácií, schodísk. Využíva sa kontrast farieb, štruktúr a tvarov použitých materiálov. Dôležité je zachovanie jednoduchosti a triezvosti architektonického diela ako celku.

Vegetácia

Aj keď je záhrada navrhnutá v modernom štýle, neoceniteľné miesto v nej zaisťuje zeleň v podobe okrasných stromov, kríkov, trvaliek a trávnik. Architektúra určuje ráz a štýl okrasnej záhrady, je hlavným kompozičným prvkom a zeleň ju dotvára. Podporuje výraz jednotlivých stavebných prvkov, začleňuje a zjednocuje architektúru záhrady, navodzuje pohodlie a esteticky dotvára priestor.

Vegetácia má okrem estetickej funkcie v okrasnej záhrade dôležité zastúpenie pri kompozičnom riešení. Okrem toho, že môže podporiť architektúru a stavebné objekty, môže ich aj čiastočne alebo úplne nahradiť. Výsadbou živých plotov a pravidelnou údržbou je možné vytvoriť atraktívnu deliacu stenu, ktorá v dlhodobom ponímaní nie je stála tvarovo, farbene a ani štruktúrou. Premennivosťou použitých drevín sa mení výraz steny počas roka, ako aj počas rastu drevín.

Zeleň má zaujímavú vlastnosť, ktorú stavebné prvky nikdy nezískajú. Je to premenlivosť počas života. V jednotlivých etapách svojho vývoja rôzne pôsobia na architektúru, postupne dotvárajú prostre-

die v okolí rodinného domu alebo iného stavebného objektu a mení sa celkový výraz okrasnej záhrady.

Okrasné rastliny sa menia počas ročných období. Správnou voľbou drevín môžeme pri návrhu sadových úprav dosiahnuť zaujímavý efekt premenlivosti tvarov, farieb a štruktúry rastlín. Výrazný vplyv na celkové pôsobenie kompozície má kvitnutie. Rôznorodosť kvetov jednotlivých drevín v kombinácii so stavebnými prvkami môže podporiť navrhnutú architektúru. Farebné kombinácie stavebných materiálov a okrasných drevín, sú dôležitým faktorom pri navodzovaní pocitov v okrasnej záhrade.

Okrem rastlín dôležitú úlohu v okrasnej záhrade plní trávnatá plocha. Súvislá zelená plocha je zjednocujúcim prvkom, spája jednotlivé časti záhrady, je prechodom medzi architektúrou, stavebnými objektmi a ostatnou vegetáciou.

Text: Ing. Eugen Guldan, PhD.

Ing. Eugen Guldan, PhD.

nar.: 25.02.1979

1997 - 2002 inžinierske štúdium SPU
FZKI, odbor Záhradná a krajinná
architektúra

2003 - 2008 doktorandské štúdium SPU
FZKI

2006 - autorizovaný krajinný architekt
0024 KA

2006 - 2009 - Ateliér G79, ateliér
záhradnej a krajinej architektúry
2003-2008 hlavný projektant,
projekčno-realizačná firma

kontakt:

www.atelierG79.sk

atelierg79@gmail.com

tel: 0903918180

Matoaka, Projekt: Carter Burton Architecture